

**Hotărîre privind excepția de neconstituționalitate a
dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvențității
nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în redacția Legii
nr.573-XV din 26 decembrie 2003 "Pentru modificarea
și completarea unor acte legislative"**

Nr.24 din 22.12.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.176-181/17 din 30.12.2005

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Victor PUȘCAȘ - președinte
Alina IANUCENCO - judecător
Mircea IUGA - judecător
Dumitru PULBERE - judecător
Elena SAFALERU - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, reprezentantului Curții Supreme de Justiție Valentin Barba, reprezentanților permanenți ai Parlamentului și Guvernului la Curtea Constituțională Ion Mîțu și, respectiv, Elena Mocanu, în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară publică excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvențității nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în redacția Legii nr.573-XV din 26 decembrie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvențității nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în redacția Legii nr.573-XV din 26 decembrie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative", depusă la 24 octombrie 2005 de Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu prevederile art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 31 octombrie 2005 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond.

Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere asupra obiectului sesizării Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Industriei și Infrastructurii, Procuraturii Generale, Camerei de Licențiere.

Examinînd materialele dosarului, audiînd informația judecătorului-raportor și argumentele părților,
Curtea Constituțională

a constatat:

1. La 26 decembrie 2003 Parlamentul a adoptat Legea nr.573-XV "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative"/1, prin art.I pct.17 alin.2 al căreia a completat art.73 din Legea insolvențității nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 (în continuare - Legea

insolvabilității)/2 cu un nou alineat - (6), care are următorul cuprins:

/1 M.O., 2004, nr.56-60, art.320.

/2 M.O., 2001, nr.139-140, art.1082.

"Una și aceeași persoană nu poate fi desemnată în funcția de administrator decât al unei singure întreprinderi insolubile. În cazuri excepționale, instanța de judecată, cu acordul comitetului creditorilor, poate desemna una și aceeași persoană în funcția de administrator a nu mai mult decât două astfel de întreprinderi".

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității a fost ridicată în cadrul examinării, în procedură de contencios administrativ, a unui litigiu civil la Curtea de Apel Chișinău.

După cum rezultă din sesizarea Curții Supreme de Justiție, la Curtea de Apel Chișinău se află în proces de judecare cererea întreprinderii individuale "Casian Tamara" cu privire la contestarea prescripției Camerei de Licențiere din 2 februarie 2005, prin care reclamantul este obligat "să lichideze încălcările ce țin de condițiile de licențiere și să prezinte Camerei de Licențiere informația privind respectarea prevederilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității".

În procesul judecării cauzei reclamantul a cerut instanței să adreseze un demers Curții Supreme de Justiție în vederea sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că norma de drept ce urmează a fi aplicată cuprinsă în art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității intră în contradicție cu dispozițiile art.126 alin.(2) lit.b) din Constituție, potrivit cărora statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.12 alin.(2) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 10 mai 2005, a suspendat examinarea cauzei și a înaintat Curții Supreme de Justiție propunerea de a sesiza Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității.

Curtea Supremă de Justiție a examinat propunerea și a sesizat Curtea Constituțională în vederea rezolvării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității.

2. Examinînd excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității sub raportul dispozițiilor constituționale, Curtea Constituțională reține următoarele.

Procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii insolvabilității.

Legea insolvabilității stabilește cadrul juridic pentru procesul de restructurare a întreprinderilor insolubile în vederea remedierii lor financiare și economice și pentru procesul de insolabilitate în vederea satisfacerii colective a creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii planului sau prin lichidarea patrimoniului lui și distribuirea produsului obținut.

Instanțele de judecată examinează cererile de intentare a proceselor de insolabilitate în conformitate cu competența materială și teritorială stabilită de Codul de procedură civilă, dispunînd de competență exclusivă la judecarea litigiilor ce țin de masa debitoare.

În baza aprecierii temeiurilor insolvabilității și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, instanța de

judecată hotărăște intentarea procesului de insolvabilitate sau respinge cererea introductivă.

Hotărîrea de intentare a procesului de insolvabilitate devine executorie de la data emiterii.

Prin hotărîrea de intentare a procesului de insolvabilitate instanța de judecată desemnează administratorul insolvabilității, care urmează să supravegheze și/sau să administreze patrimoniul debitorului în cadrul procesului de insolvabilitate în modul și în conformitate cu competențele stabilite de Legea insolvabilității.

Legea insolvabilității (secțiunea 6, art.73-82) reglementează criteriile de desemnare a administratorului insolvabilității, atribuțiile principale, răspunderea acestuia etc.

Potrivit art.73 alin.(1) din Legea insolvabilității, în calitate de administrator al insolvabilității sau de administrator provizoriu se desemnează o persoană cu studii superioare, domiciliată în Republica Moldova, care posedă cunoștințe și experiență pentru cazul respectiv, este înregistrată în calitate de întreprinzător individual, căruia i s-a acordat licență conform legii și este independentă față de creditorii și debitor.

Totodată, art.73, în alin.(3), enumeră cazurile cînd persoana nu poate fi desemnată în calitate de administrator al insolvabilității.

Ca gen de activitate, administrarea insolvabilității este supusă licențierii (art.8 alin.(1) pct.30 din Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 "Privind licențierea unor genuri de activitate")/3.

/3 M.O., 2001, nr.108-109, art.836.

Administratorul își exercită atribuțiile sub supravegherea instanței de judecată.

3. Analiza practicii de aplicare a dispozițiilor legale privind desemnarea administratorului insolvabilității denotă că instanțele de judecată desemnează un administrator la mai multe (circa 10) întreprinderi insolvabile, care practică diverse genuri de activitate și sînt amplasate în diferite localități ale țării.

După cum rezultă din materialele dosarului (hotărîrea Curții de Conturi nr.13 din 24 februarie 2004, stenograma ședinței Parlamentului din 26 decembrie 2003, punctele de vedere asupra obiectului sesizării comunicate de Parlament, Guvern, Camera de Licențiere), desemnarea unui administrator împuternicit cu derularea procesului de insolvabilitate concomitent la mai multe întreprinderi insolvabile a condus la diminuarea rentabilității și, ca rezultat, la periclitarea, în multiple cazuri, a procesului de remediere a situației economice și financiare a întreprinderilor insolvabile, la falimentarea lor abuzivă, aducîndu-se statului prejudicii financiare.

Astfel, interzicerea, prin art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității, a desemnării unui administrator al insolvabilității la mai multe întreprinderi concomitent a fost determinată de necesitatea supravegherii și gestionării patrimoniului debitorului pe durata procesului de insolvabilitate, excluderii abuzurilor și cazurilor de prejudiciere a întreprinderilor și creditorilor ca urmare a exercitării necorespunzătoare de către administratorul insolvabilității a atribuțiilor sale.

4. Dispozițiile art.73 alin.(6) din Legea insolvabilității sînt de natură procedurală și comportă caracter executoriu pentru instanțele de judecată și caracter restrictiv pentru întreprinzătorii individuali, titulari ai licenței pentru administrarea insolvabilității, impunînd instanței de judecată obligația de a desemna, la propunerea creditorilor sau debitorului, un administrator al insolvabilității la o singură

întreprindere și doar în cazuri excepționale, cu acordul comitetului creditorilor, la două întreprinderi.

Curtea relevă că, pornind de la cerințe economice și sociale, statul este în drept să instituie prin lege anumite restrîngerii la practicarea unor genuri de activitate.

Restrîngerea instituită de art.73 alin.(6) din Legea insolabilității se înscrie în măsurile aplicabile prevăzute de art.54 alin.(2) și alin.(4) din Constituție, care admit instituirea prin lege în exercițiul drepturilor și libertăților a unor restrîngerii sub rezerva conformității acestora cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional și cu necesitatea de a răspunde intereselor statului, bunăstării economice a țării, protejării drepturilor legitime ale altor persoane și a respectării rigide a principiului, potrivit căruia restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Așadar, legiuitorului îi revine responsabilitatea de a decide asupra cazurilor și gradului în care pot fi limitate drepturile garantate de Constituție și de a asigura proporționalitatea restrîngerii cu situația care a determinat-o (concluzie enunțată și în hotărârile Curții Constituționale nr.30 din 10 noiembrie 1997/4, nr.38 din 8 iulie 1999/5, nr.23 din 26 aprilie 2001/6, nr.46 din 21 noiembrie 2002/7, nr.24 din 21 noiembrie 2004/8 etc.).

/4 M.O., 1997, nr.77-78, art.32.

/5 M.O., 1999, nr.78-79, art.49.

/6 M.O., 2001, nr.52-54, art.20.

/7 M.O., 2002, nr.170-172, art.30.

/8 M.O., 2004, nr.199-204, art.27.

Prin prevederile art.73 alin.(6) din Legea insolabilității se asigură realizarea dispozițiilor art.78 din lege, potrivit cărora administratorul își exercită atribuțiile cu diligența unui bun profesionist, acționînd pe propria răspundere, își îndeplinește drepturile și obligațiile în mod personal; toate acțiunile administratorului în cadrul procesului de insolabilitate sînt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cît mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cît mai deplină a creanțelor creditorilor.

Curtea Constituțională constată că argumentele, prin care se susține că prevederile art.73 alin.(6) din Legea insolabilității contravin art.126 alin.(2) lit.b) din Constituție, sînt neîntemeiate.

Prin esența lor, prevederile art.73 alin.(6) din Legea insolabilității reprezintă o garanție a valorificării tuturor factorilor de producție, contribuind la eficientizarea activității profesionale a administratorilor insolabilității și majorarea numărului de specialiști în acest domeniu, și o garanție a protecției concurenței loiale, deoarece sînt aplicate tuturor titularilor de licență pentru administrarea insolabilității.

Restrîngerea impusă de lege nu permite administrarea unui număr mare de întreprinderi insolvabile de un număr nesemnificativ de persoane, care, ca urmare a suprasolicitării, pot tergiversa procesul de insolabilitate și periclita redresarea economică și financiară a întreprinderilor insolvabile.

Astfel, instituirea acestei restrîngerii se află în concordanță cu dispozițiile art.126 alin.(2) lit.c) din Constituție, care consfințesc obligația statului privind protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.

Concluzionînd, Curtea Constituțională apreciază prevederile art.73

alin.(6) din Legea insolvenței ca fiind conforme dispozițiilor constituționale.

Pentru motivele arătate, în temeiul art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.62 lit.e) și art.68 din Codul jurisdicției constituționale,
Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge excepția de neconstituționalitate.
2. Se declară constituționale prevederile art.73 alin.(6) din Legea insolvenței nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în redacția Legii nr.573-XV din 26 decembrie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 22 decembrie 2005.
Nr.24.

Nr.PCC-01/25g.

22 decembrie 2005.

ADRESĂ

La sesizarea Curții Supreme de Justiție, la 22 decembrie 2005 Curtea Constituțională a examinat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.73 alin.(6) din Legea insolvenței nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în redacția Legii nr.573-XV din 26 decembrie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

În cadrul examinării cauzei s-a constatat că nu toți titularii de licență pentru administrarea insolvenței posedă experiența necesară și calitățile profesionale pentru exercitarea acestui gen de activitate și pentru acest motiv instanțele de judecată desemnează aceleași persoane în calitate de administratori ai insolvenței, ceea ce are repercusiuni negative asupra redresării economice a întreprinderilor insolvente și satisfacerii creanțelor creditorilor.

Curtea relevă că condițiile de licențiere a activității de administrare a insolvenței și de desemnare a administratorilor insolvenței la întreprinderile insolvente, prevăzute de legislație, sînt sumare. Legislația nu prevede expres cerințele față de pregătirea profesională și selectarea candidaților la funcția de administrator al insolvenței.

Legea nr.451 din 30 iulie 2001 "Privind licențierea unor genuri de activitate" nu impune candidaților în cazul acordării licenței de administrator al insolvenței nici o condiție juridică, organizatorică sau economică distinctă.

Legea insolvenței, în art.73 alin.(1), determină că în calitate de administrator al insolvenței sau de administrator provizoriu se desemnează o persoană cu studii superioare, domiciliată în Republica Moldova, care posedă cunoștințe și experiență pentru cazul respectiv, este înregistrată în calitate de întreprinzător individual, căruia i s-a acordat licență conform legii și este independentă față de creditorii și debitorii.

Astfel, licențierea activității de administrare a insolvenței și, implicit, desemnarea administratorilor insolvenței necesită perfecționare.

Pentru motivele arătate, în temeiul art.28¹ din Legea cu privire la

Curtea Constituțională, art.79 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională atrage atenția Parlamentului asupra acestei omisiuni și solicită Parlamentului să examineze prezenta adresă și în termen de 3 luni să informeze Curtea Constituțională despre decizia adoptată.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ